

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลการศึกษา ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของการลงทุนทางการศึกษา: กรณีศึกษา หลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

การศึกษาอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของการลงทุนทางการศึกษา แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่สำเร็จการศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ข้อมูลทั่วไปที่ได้จากแบบสอบถามผู้ที่สำเร็จการศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 25-30 ปีมากที่สุด ซึ่งเป็นช่วงอายุที่เริ่มต้นของการทำงาน จึงทำผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีตำแหน่งงานในระดับพนักงานมากที่สุด ส่งผลให้รายได้ส่วนมากอยู่ระหว่าง 5,000–25,000 บาท มากที่สุด และผู้ตอบแบบสอบถามจะทำงานอยู่ในองค์กรที่มีพนักงานต่ำกว่า 50 คนมากที่สุด

ระยะเวลาในการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากจะใช้เวลาเรียน 2 ปี ครึ่ง ทำให้ต้องเสียค่าธรรมเนียมการศึกษา 130,000 บาท สำหรับค่าใช้จ่ายในการศึกษาจะมาจากแหล่งเงินทุนส่วนตัวมากที่สุด และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากอาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ จึงไม่ต้องเดินทางมาเรียนจากต่างจังหวัด

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี ซึ่งไม่ได้ศึกษาต่อระดับปริญญาโท

ข้อมูลทั่วไปที่ได้จากแบบสอบถามผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี ซึ่งไม่ได้ศึกษาต่อระดับปริญญาโท พบว่า จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 25-30 ปี มากที่สุด โดยส่วนมากแล้วประกอบอาชีพพนักงานบริษัท/ห้างร้าน ในตำแหน่งพนักงาน มีรายได้ระหว่าง 5,000 – 25,000 บาท ต่อเดือน และทำงานอยู่ในองค์กรที่มีจำนวนพนักงานระหว่าง 51-200 คน มากที่สุด

ส่วนที่ 2 ผลตอบแทนทางการศึกษา

การวิเคราะห์ส่วนต่างของรายได้ระหว่างบุคคลสองกลุ่มคือ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กับผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชีซึ่งไม่ได้ศึกษาต่อระดับปริญญาโท ได้ผลการศึกษาดังนี้

ผลตอบแทนทางการศึกษาของผู้ที่สำเร็จการศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

จากการประมาณการรายได้ของผู้สำเร็จการศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบัญชีจาก คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามสามารถประมาณค่าออกมาในรูปแบบของสมการ โดยวิธีลดถอยเชิงซ้อน (Multiple Liner Regression) ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{LnY} = & 6.739 + 0.902\text{LnAGE} - 0.228 \text{SEX} + 0.238\text{ADMINW} \\ & + 0.212 \text{ORGASIZE} + 0.634 \text{OWNER} \end{aligned}$$

โดยตัวแปรตามคือ รายได้ (Y) และตัวแปรต้นมี 5 ปัจจัย ได้แก่ อายุ เพศ ตำแหน่งงาน ขนาดขององค์กร และสถานภาพการเป็นเจ้าของกิจการ จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า รายได้ต่อปีหลังหักภาษีของผู้สำเร็จการศึกษาปริญญาโทฯ เมื่อเริ่มต้นทำงานอายุ 23 ปี ถึงอายุ 24 ปี จะมีเงินเดือนเท่ากับผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาการบัญชี ซึ่งไม่ได้ศึกษาต่อระดับปริญญาโท และจะเริ่มต้นใช้สมการทำนายรายได้เมื่ออายุ 25 ปี (จบการศึกษา) ไปจนถึงอายุ 60 ปี ซึ่งผู้สำเร็จการศึกษาปริญญาโทฯ จะมีรายได้หลังหักภาษีเงินได้บุคคลธรรมดารวมทั้งสิ้น 10,528,420.42 บาท

ผลตอบแทนทางการศึกษาของผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี ซึ่งไม่ได้ศึกษาต่อระดับปริญญาโท

จากการประมาณการรายได้ ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี
ซึ่งไม่ได้ศึกษาต่อระดับปริญญาโท ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามสามารถประมาณค่าออกมาใน
รูปแบบของสมการโดยวิธีถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Liner Regression) ดังนี้

$$\text{LnY} = 4.649 + 1.396\text{LnAGE} + 0.395\text{ADMINW} + 0.255\text{ORGASIZE} \\ - 0.311\text{JOB} + 0.377\text{OWNER}$$

โดยตัวแปรตามคือ รายได้ (Y) และตัวแปรต้นมี 5 ปัจจัย ได้แก่ อายุ ตำแหน่งงาน อาชีพ ขนาด
ขององค์กร และสถานภาพการเป็นเจ้าของกิจการ จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า รายได้ต่อปีหลัง
หักภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เมื่อเริ่มต้นทำงานอายุ 23 ปี ไปจนถึงอายุ 60 ปี จะมีรายได้หลังหัก
ภาษีรวมทั้งสิ้น 8,556,962.75 บาท

ผลต่างของรายได้หลังหักภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท
สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กับผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี
ซึ่งไม่ได้ศึกษาต่อปริญญาโท ตั้งแต่อายุ 23 ปี – 60 ปี เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 1,971,457.67 บาท

ส่วนที่ 3 ต้นทุนทางการศึกษา

ต้นทุนทางการศึกษา เป็นการใช้จ่ายข้อมูลจากแบบสอบถามส่วนที่ 2 โดยแบ่งเป็นค่าใช้จ่าย
เกี่ยวกับค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยเฉลี่ยต่อคนตลอดหลักสูตรเท่ากับ
136,394.60 บาท ค่าใช้จ่ายส่วนตัวระหว่างที่ศึกษา โดยเฉลี่ยต่อคนตลอดหลักสูตรเท่ากับ 101,721.15
บาท และไม่มีต้นทุนเสียโอกาส

ส่วนที่ 4 อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลทางการศึกษา

เป็นการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากผลต่างของรายได้และต้นทุน โดยการหามูลค่าปัจจุบัน
สุทธิ อัตราผลตอบแทนภายใน และอัตราผลตอบแทนต่อทุนได้ผลดังนี้

มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value, NPV) มีค่าเท่ากับ 513,140.61 บาท ซึ่งมูลค่า
ปัจจุบันสุทธิมีค่ามากกว่า 0 ถือว่า โครงการนั้นยอมรับได้ หมายความว่า การศึกษาต่อระดับ
ปริญญาโทสามารถทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับรายได้ของผู้ที่ไม่ได้ศึกษาต่อ เมื่อนำมาคิดลด
มูลค่าเงินในอนาคตเทียบกับต้นทุนทางการศึกษาที่จ่ายไปมากกว่า 0 แสดงว่ายอมรับโครงการได้

อัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return, IRR) คือ ร้อยละ 20.29 ซึ่งมากกว่า อัตราผลตอบแทนที่คาดหวัง หรือหากไม่เรียนต่อแล้วนำเงินดังกล่าวไปฝากธนาคารประเภทเงินฝากประจำระยะเวลา 24 เดือน จะได้ดอกเบี้ยร้อยละ 3.25 โดยมีอัตราเงินเฟ้อที่ร้อยละ 2.4 จึงมีอัตราผลตอบแทนที่คาดหวังเท่ากับร้อยละ 6.65 ซึ่งผลของอัตราผลตอบแทนภายใน แสดงว่า คຸ້ມຄ່າที่จะดำเนินโครงการหรือคຸ້ມຄ່າที่จะศึกษาต่อปริญญาโท

อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน (Benefit Cost Ratio, B/C) คือ $513,140.61 / 238,115.75$ จะได้ผลตอบแทนเป็น 2.16 เท่า ของต้นทุน ซึ่งค่าที่ได้เกินกว่า 1 แสดงว่า ควรลงทุนหรือผลตอบแทนที่ได้มีมูลค่ามากกว่าต้นทุนที่เสียไป

จากการวิเคราะห์ผลตอบแทนส่วนบุคคลทางการศึกษา ทั้งในรูปแบบของ มูลค่าปัจจุบันสุทธิ อัตราผลตอบแทนภายใน และอัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน จะเห็นว่า ให้ผลตอบแทนที่คຸ້ມຄ່າต่อการลงทุน นั้นหมายความว่า การเลือกที่จะศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาการบัญชีนั้น เมื่อเทียบเป็นรายได้จนถึงอายุ 60 ปี จะให้ผลตอบแทนที่มากกว่าการไม่ได้ศึกษาต่อ

5.2 การยืนยันผลการศึกษ้อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลทางการศึกษา

เมื่อผู้ศึกษาได้นำผลการศึกษ้อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลที่ได้ ไปสัมภาษณ์ผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยแยกตามสาขาวิชาชีพ ได้แก่ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ผู้สอบบัญชีภาษีอากร ผู้ทำบัญชี อาจารย์ ข้าราชการ และพนักงานเอกชน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนต่างเห็นว่าการได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ นั้น ถือว่าให้ผลตอบแทนที่คຸ້ມຄ່າ และเห็นด้วยกับผลการศึกษาในครั้งนี้ อีกทั้งยังกล่าวต่อผู้ศึกษาว่า นอกจากการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทจะให้ผลตอบแทนในรูปแบบของรายได้แล้ว ยังให้ผลตอบแทนในรูปแบบอื่นที่ไม่สามารถคิดเป็นมูลค่าได้ ได้แก่

- 1) ได้รู้จักเพื่อนร่วมวิชาชีพเดียวกันมากขึ้น สามารถแลกเปลี่ยนแนวคิด ประสบการณ์การทำงานในวิชาชีพ รวมถึงได้พึ่งพาอาศัยในวิชาชีพด้วย
- 2) มีโอกาสในหน้าที่การงานมากขึ้น สามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปปรับใช้ในงานและพัฒนางาน
- 3) ได้แนวคิดใหม่ ๆ และประสบการณ์รวมทั้งข่าวสารทางวิชาชีพจากอาจารย์ผู้สอน สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง รวมถึงพัฒนางานของตัวเองให้ดีขึ้นด้วย
- 4) เกิดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานในวิชาชีพ

5) มีโอกาสทำงานพิเศษเพิ่มมากขึ้นนอกเหนือจากงานประจำ เช่น การรับเป็นอาจารย์พิเศษตามสถานศึกษาต่าง ๆ

6) ถ้าอยู่ในระบบราชการสามารถนำความรู้ที่ได้รับ ไปประยุกต์ใช้ทำวิจัยเพื่อขอตำแหน่งชำนาญการเฉพาะด้านได้

5.3 อภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของการลงทุนทางการศึกษา: กรณีศึกษา หลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อภิปรายผลตามแนวคิดการศึกษาเป็นการลงทุน ของ ศาสตราจารย์ Theodore Schultz คือ คำนวณหาผลตอบแทนในการลงทุนด้วยการศึกษา (Rate of Return on Education Investment) โดยการหาผลต่างของรายได้ระหว่างผู้ที่ได้รับการศึกษาในระดับหนึ่ง กับผู้ที่ได้รับการศึกษาในระดับที่สูงกว่า โดยการประมาณค่าในรูปแบบของสมการโดยวิธีถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Liner Regression) มาช่วยในการหาความสัมพันธ์ของปัจจัย ตัวแปรตามคือ รายได้ เพื่อนำมาหามูลค่าปัจจุบันสุทธิ อัตราผลตอบแทนภายใน และอัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน

จากการประมาณการรายได้ของผู้สำเร็จการศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบัญชีจาก คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามสามารถประมาณค่าออกมาในรูปแบบของสมการโดยวิธีถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Liner Regression) เพื่อหาความสัมพันธ์ของปัจจัย ตัวแปรตามคือ รายได้ (Y) โดยใช้ปัจจัยนำเข้า 6 ปัจจัย ได้แก่ อายุ เพศ ตำแหน่งงาน อาชีพ สถานะภาพการเป็นเจ้าของกิจการ และขนาดขององค์กร เมื่อกรองปัจจัยแล้ว พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับรายได้ของผู้สำเร็จการศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีเพียง 5 ปัจจัย ได้แก่ อายุ เพศ ตำแหน่งงาน ขนาดขององค์กร และสถานะภาพการเป็นเจ้าของกิจการ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่า การนำเข้าปัจจัยที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลตอบแทนทางการศึกษา ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทางการศึกษา เช่น กรณีการ ธรรมเนียม และศักดิ์ชัย ศิริพัฒน์ ใช้ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ อายุ เพศ การเรียนวิศวกรรม การเรียนแพทย์ การเรียนพาณิชยศาสตร์ ตำแหน่งงาน ประสบการณ์การทำงาน จำนวนพนักงาน ในองค์กร การเคยได้รับการอบรม การเลือกเรียนปริญญาโทบริหารธุรกิจภาคค่ำ และทำการคูณระหว่างตัวแปรการเรียนปริญญาโทบริหารธุรกิจภาคค่ำ และค่า Natural Logarithm ของอายุ หรือ วิทยา ศิริพันธ์วัฒนา ใช้ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ อายุ ประสบการณ์ เพศ สถานภาพสมรส ผลการศึกษา อาชีพและการศึกษาของบิดา สถานประกอบการ อาชีพและตำแหน่งงาน ขนาดสถานประกอบการ การฝึกอบรม และอื่น ๆ เช่น การเป็นเจ้าของกิจการ

ผลการศึกษาอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของการศึกษา ซึ่งได้มูลค่าปัจจุบันสุทธิ มากกว่า 0 อัตราผลตอบแทนภายในมากกว่ามูลค่าที่คาดหวัง และอัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุนมากกว่า 1 ถือว่าการลงทุนในการศึกษาให้ผลที่คุ้มค่า ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อุบลรัตน์ เห็นประเสริฐ และกรรณิการ์ ธรรมภิรมย์ และศักดิ์ ศิริพัฒน์ ที่ได้ทำการศึกษาอัตราผลตอบแทนฯ ในระดับปริญญาโทเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ตามข้อ 5.2

นอกจากนั้น ผลการศึกษานี้ยังพบว่า เพศชาย มีรายได้ต่อปีมากกว่าเพศหญิง รวมถึงผู้ที่มีตำแหน่งงานในระดับหัวหน้างานถึงระดับผู้บริหาร ก็มีรายได้ต่อปีสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้มีตำแหน่งงานในระดับหัวหน้างานถึงระดับผู้บริหาร และหากพิจารณาขนาดขององค์กร จะเห็นว่าผู้ที่ทำงานอยู่ในองค์กรขนาดใหญ่ จะมีรายได้ต่อปีสูงกว่าผู้ที่ทำงานอยู่ในองค์กรขนาดเล็ก อีกทั้งผู้ที่ประกอบธุรกิจส่วนตัว ก็มีรายได้สูงกว่าผู้ที่เป็นพนักงานหรือลูกจ้าง ซึ่งผลการศึกษานี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของวิทยา ศิริพันธ์วัฒนา กรรณิการ์ ธรรมภิรมย์ และศักดิ์ ศิริพัฒน์

5.4 ข้อค้นพบ

1) จากสมการทำนายรายได้ของผู้ที่ศึกษาต่อปริญญาโท สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จะเห็นว่า ปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลต่อรายได้ อย่างมีนัยสำคัญ คือ อาชีพ นั้นหมายความว่า ไม่ว่าผู้ตอบแบบสอบถามจะประกอบอาชีพรับราชการหรือไม่ โอกาสในการมีรายได้เพิ่มขึ้นของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทฯ จะมีโอกาสที่ใกล้เคียงกัน เนื่องจากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามหรือผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทดังกล่าว ผู้ประกอบอาชีพรับราชการส่วนใหญ่จะมีอายุมากและเงินเดือนก็มากตามไปด้วย ส่วนผู้ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทหรือทำงานเอกชนจะมีอายุค่อนข้างน้อย จึงทำให้อัตราส่วนเงินเดือนระหว่างอาชีพรับราชการกับพนักงานบริษัทใกล้เคียงกัน เป็นผลให้ปัจจัยทางด้านอาชีพ ไม่มีอิทธิพลต่อรายได้ อย่างมีนัยสำคัญ

2) จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อรายได้ ของผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ระหว่างเพศชาย กับเพศหญิง พบว่ารายได้ต่อปีของเพศชายมากกว่าเพศหญิง เมื่อเปรียบเทียบที่อายุเท่ากัน แสดงให้เห็นว่า หากเพศชายศึกษาในระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบัญชีแล้วจะมีโอกาสในการหารายได้ ได้ดีกว่าเพศหญิง เพราะสังคมไทยยอมรับเพศชายในการทำงานมากกว่าเพศหญิง ทำให้เพศชายมีโอกาสเป็นหัวหน้างานมากกว่าเพศหญิง

3) จากสมการทำนายรายได้ของผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี ซึ่งไม่ได้ศึกษาต่อระดับปริญญาโท จะเห็นว่า ปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลต่อรายได้ อย่างมีนัยสำคัญ คือ เพศ นั้นหมายความว่า ไม่ว่าผู้ตอบแบบสอบถามจะเป็นเพศชายหรือเพศหญิง โอกาสในการมี

รายได้เพิ่มขึ้นจะมีโอกาสที่ใกล้เคียงกัน เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย และเพศชายที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 25-30 ปี ซึ่งเป็นช่วงที่เริ่มต้นทำงาน จึงทำให้ อัตราส่วนเงินเดือนระหว่างเพศชายกับเพศหญิงใกล้เคียงกัน เป็นผลให้ปัจจัยทางด้านเพศ ไม่มีอิทธิพลต่อรายได้ อย่างมีนัยสำคัญ

5.5 ข้อเสนอแนะ

- 1) ควรจะมีการศึกษาอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลทางการศึกษาในสาขาอื่นที่เปิดสอนใน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อเป็นทางเลือกให้กับผู้ที่ต้องการตัดสินใจจะเรียนต่อ ในระดับปริญญาโท ในคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่
- 2) ควรจะมีการศึกษาอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลทางการศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาอื่น ที่มีการเปิดสอนระดับปริญญาโท สาขาการบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่
- 3) ควรจะมีการศึกษาอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลทางการศึกษาแยกเป็นผู้ที่จบการศึกษาใน ระดับปริญญาตรีแล้วเลือกศึกษาต่อทันทีกับผู้ที่จบการศึกษาปริญญาตรีแล้วเลือกทำงานก่อน เพื่อ หาประสบการณ์แล้วกลับมาเรียน
- 4) ควรมีการเพิ่มปัจจัยนำเข้าในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ประสบการณ์ทำงาน โดยแยกเป็น ประสบการณ์ทางด้านวิชาชีพการบัญชีโดยตรง และประสบการณ์ทางด้านวิชาชีพด้านอื่น